

ENHET/HANDLÄGGARE
Internationella enheten/
Leif Isaksson/MS

DATUM
2016-06-27

DIARIENUMMER
20160228

ERT DATUM
2016-05-20

ER REFERENS
UD2016/09273/IU

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

LOs yttrande över regeringens skrivelse Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

LO har beretts tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse Policyramverket för det svenska utvecklingssamarbetet.

Detta remissyttrande är uppdelat i två delar:

1. Övergripande synpunkter
2. Detaljerad genomgång

1. Övergripande synpunkter

LO anser det vara mycket positivt att ramverket är tydligt med att hålla 1%-målet. Vidare är LO nöjt med att betydelsen av en stark folklig förankring betonas samt att ramverket har ett samhällsperspektiv, vilket visar på en återläggning av kursen från det individfokus som den tidigare biståndspolitiska plattformen gav uttryck för.

Dock förefaller dokumentet relativt komplicerat och något spretigt vad gäller de tematiska områdena och hur mål och inriktningar relaterar till varandra. Uttrycket ”ett holistiskt arbetssätt inom utvecklingssamarbetet” bör förklaras.

LO noterar fortsatt positivt att det svenska initiativet till en ny Global Deal för att stärka produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och lika ekonomiska respektive arbetsrelaterade rättigheter och möjligheter för kvinnor och män finns med i ramverket. LO pekar dock ut ytterligare ställen i texten där det är relevant att referera till Global Deal.

Vidare noterar LO att ramverket på ett tydligare sätt än tidigare dokument specifikt nämner parterna på arbetsmarknaden och tillmäter dem betydelse för såväl social stabilitet som ekonomisk utveckling. LO rekommenderar

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

dock att policyramverkets text ses över och att ordalydelsen arbetsmarknadens parter används genomgående.

LO noterar också att de skrivningar om kollektiva förhandlingar och kollektiva avtal som finns med i ramverket är relativt grunda och omnämns enbart som social dialog, trots att tecknade kollektiva avtal skapar förutsägbara villkor och motverkar osund konkurrens, vilket är vad som kännetecknar den svenska modellen. I den detaljerade genomgången lämnar LO därför förslag på var i texten detta bör utvecklas ytterligare samt föreslår ett kortare stycke om kollektiva avtal och förhandlingar.

2. Detaljerad genomgång

- **Sidan 3, stycke 5 (Utvecklingsdagordningen i en föränderlig omvärld):**

Utvecklingssamarbetet kommer utgöra ett viktigt stöd för utvecklingsländer som har begränsad tillgång till annan finansiering i genomförandet av agendan. De minst utvecklade länderna och länder drabbade av konflikt kommer att behöva mest stöd. Regeringen vill att utvecklingssamarbetet ska bidra till att skapa förutsättningar för ökade finansiella flöden, kunskapsöverföring och hållbara investeringar i dessa länder. Det är också något som alltmer efterfrågas från företrädare för samarbetsländer.

Utvecklingssamarbetet har också en viktig funktion när det gäller att finansiera utveckling inom områden som är viktiga för utveckling men som inte i tillräckligt hög grad genererar eller attraherar andra utvecklingsresurser och därmed är finansiellt underförsörjda. För att kunna klara av att mobilisera resurser för den nya agendan måste utvecklingssamarbetet verka tillsammans med andra resursflöden och bidra till att förutsättningarna för handel och privata investeringar ökar.

LO föreslår att följande del läggs till det befintliga stycket:

”En förutsättning för denna samverkan utgörs av det svenska initiativet till en ny Global Deal som innebär att globaliseringens fördelar och vinster ska komma fler till del och att utmaningarna på den globala arbetsmarknaden ska hanteras gemensamt. Målet är välfungerande arbetsmarknadsrelationer genom social dialog, mellan fack, arbetsgivare och regeringar, och anständiga arbeten, vilket bidrar till ökad jämlikhet och en inkluderande ekonomisk utveckling som gynnar både arbetstagare, företag och samhällen.”

- Sidan 6, stycke 4 (Framtida möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring)

En inkluderande och hållbar samhällsutveckling ställer höga krav på en utveckling av välfärdsstat och *offentlig resursmobilisering*.

Merparten av de fattiga länderna saknar effektiva system för att uthålligt kunna finansiera sin egen utveckling, bl.a. grundläggande samhällsservice och social välfärd. Behovet är ofta störst i länder med sämst förutsättningar, framför allt post-konfliktländer och sviktande stater. I dessa länder finns stora akuta och långsiktiga behov av investeringar i mänskliga resurser och fysisk infrastruktur. ~~I många utvecklingsländer är också en alltför begränsad skattebas ett problem liksom en svag betalningsvilja på grund av ineffektiv skatteuppbörd och ineffektiv användning av offentliga medel samt korruption.~~ Skatteflykt och olagliga finansiella flöden hindrar effektiv resursmobilisering i många länder. Andra hinder är skattesystemens utformning och kapacitetsbrister i förvaltningen.

LO föreslår en förändring av fjärde meningen i stycket till:

"I många utvecklingsländer finns flera samverkande problem såsom begränsad skattebas då en stor del av arbetskraften finns inom informell sektor, ineffektiv användning av offentliga medel samt korruption."

- Sidan 9, stycke 3 (Perspektiv i det svenska utvecklings-samarbetet)

Rättighetsperspektivet innebär att de *mänskliga rättigheterna och demokrati* ska ses som grundläggande för utveckling.

Rättighetsperspektivet utgår från en globalt överenskommen värdegrund som består av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och de folkrättsligt bindande konventioner som antagits. Det innefattar fyra grundläggande principer baserade på det normativa ramverket för mänskliga rättigheter: icke-diskriminering, deltagande, öppenhet och insyn samt ansvarstagande och ansvarsutkrävande.

LO föreslår att följande skrivning läggs till:

"Rättighetsperspektivet bör också kompletteras av ILOs Decent Work-Agenda vars fyra strategiska mål ska inkluderas i relevanta insatser: främjande av sysselsättning, arbetstagares rättigheter, fungerande social dialog och tillfredsställande socialt skydd."

- **Sidan 12, texttrutan (Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer)**

LO föreslår att den sista strecksatsen skrivs om och ytterligare en strecksats specifikt för kulturlivet läggs till. På det sättet tydliggörs fackliga organisationers roll samtidigt som formuleringarna i texttrutan sammantaget blir mera stringenta.

- Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet i arbetsliv och samhälle ska främjas via fackliga organisationer som är både en del av civilsamhället och en part på arbetsmarknaden.

- Kulturlivets organisationer är att betrakta som förändringsaktörer och ska ges stärkta förutsättningar för att främja en demokratisk kulturutveckling.

- **Sidan 24, texttrutan (Inkluderande ekonomisk utveckling, Produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och hållbart företagande)**

4– Svenskt utvecklingssamarbete ska verka för en produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och lika ekonomiska respektive arbetsrelaterade rättigheter och möjligheter för kvinnor och män samt motverka sexuellt våld och trakasserier i och omkring arbetsplatser.

6– Sverige ska främja den sociala dialogen i linje med konceptet *Global Deal* för att stärka produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor, stärka kapaciteten för parter på arbetsmarknaden samt främja en inkluderande tillväxt.

LO föreslår att i strecksats 4 lägga till ”i enlighet med ILOs konventioner och rekommendationer” samt i strecksats 6 lägga till ”i enlighet med ILOs Decent Work-Agenda”.

- **Sidan 24, stycke 1 (Mål i Agenda 2030 relaterade till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och hållbart företagande)**

LO föreslår att mål 16 om främjande av fredliga och inkluderande samhällen läggs till.

- Sidan 25, stycke 6 (Regeringens bedömning motiveras av följande förhållanden)

Hållbart företagande är en viktig förutsättning för en ekonomisk, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Det innebär att agera ansvarsfullt genom att följa internationella normer och riktlinjer, minimera negativ påverkan på samhället, samt bidra till en hållbar samhällsutveckling, bl.a. genom innovation och nytänkande. ~~Respekt för mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor, miljö- och klimathänsyn samt antikorrupcion är viktiga byggstenar, liksom affärsetik och beskattning.~~ Utvecklingssamarbetet kan stärka förutsättningarna för hållbart företagande i utvecklingsländer genom institutionsbyggande och kapacitetsutveckling. Detta kan ske genom god samhällsstyrning, jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och produktiv sysselsättning, anti-korrupcion, mänskliga rättigheter och miljö- och klimatfrågor. Vidare kan stärkta förutsättningar för innovation och tekniköverföring bidra till ett mer hållbart företagande.

LO föreslår följande omskrivning av tredje meningen i stycket:

”Respekt för mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor, miljö- och klimathänsyn samt respekt för kollektiva avtal, beskattning och antikorrupcion är viktiga byggstenar.”

- Sidan 26, stycke 3 (Regeringens bedömning motiveras av följande förhållanden)

Skatteintäkter är grunden till att bygga och långsiktigt finansiera ett fungerande samhälle. Samtidigt brister skattemyndigheterna i många samarbetsländer. Sverige ska stödja utvecklingsländer i utveckling av effektiva skattemyndigheter. Det är centralt att utvecklingsländers deltagande i internationella skattefora ökar och att utvecklingsländerna därmed får större möjligheter att föra fram sina prioriteringar vid arbete med internationella skattereformer och standarder. Utvecklingsländer behöver även stöd i att implementera dessa överenskommelser. Sverige ska verka för att utvecklingsländer ges stöd i arbetet med att motverka skatteflykt, bland annat genom att bidra till en minskad användning av ineffektiva skatteincitament i utvecklingsländer.

LO föreslår att till sista meningen i stycket lägga till:

”samt stödja uppbyggnaden av uppföljningsmekanismer för kontroll av privata investeringar i landet.”

- **Sidan 26, strecksats 3 (Internationell handel och hållbara investeringar)**

– Sverige ska bidra till att låg- och medelinkomstländer integreras regionalt och i internationella marknader samt stärker sina möjligheter att delta i handel, inklusive regionala och globala värdekedjor. Detta inkluderar institutionsuppbyggnad och stärkt kapacitet att analysera, förhandla om och genomföra utvecklingsfrämjande handels- och investeringsavtal.

LO föreslår att strecksatsen skrivs om till:

*”Sverige ska bidra till att låg- och medelinkomstländer integreras regionalt och i internationella marknader samt stärker sina möjligheter att delta i handel, inklusive globala och regionala värdekedjor, **utan att kränka rättigheter** i arbetslivet. Detta inkluderar institutionsuppbyggnad och stärkt kapacitet att analysera, förhandla om och genomföra utvecklingsfrämjande **och rättighetsbaserade** handels- och investeringsavtal.”*

- **Avsnittet Migration och utveckling:**

LO anser att skrivningarna kring migrantarbete behöver problematiseras. Antalet migrantarbetare är idag större än de flesta nationers totala befolkning och skyddet av mänskliga rättigheter för migranter ett framträdande problem på den globala marknaden. Texten i stycket är alltför inriktat på möjligheter och inte på de utmaningar som migration utgör.

- **Sidan 29-30, textrutan**

Centrala utgångspunkter:

- Svenskt utvecklingssamarbete ska syfta till att öka migrationens positiva utvecklingseffekter och minska de negativa effekterna i ursprungsländerna.
- Sverige ska genom utvecklingssamarbetet generellt bidra till att förbättra levnadssituationen för människor som lever i fattigdom i utvecklingsländer, inklusive i konflikt- och postkonfliktsituationer, genom att stärka och värna mänskliga rättigheter och försörjningsmöjligheter samt bidra till att förebygga och hantera miljö- och klimatrelaterade hot som annars kan bidra till ofrivillig migration.
- Kopplingen mellan det långsiktiga utvecklingssamarbetet och humanitärt bistånd ska stärkas. Svenskt utvecklingssamarbete ska

bidra till att minska risken för humanitära kriser och den ofrivilliga migration som de orsakar.

-- Svenskt utvecklingssamarbete ska bidra till att skapa förutsättningar för barn att växa upp i sina ursprungsländer, bl.a. genom tillgång till utbildning, social trygghet och hälsa, för att förebygga ofrivillig migration.

– Skapa förutsättningar för att de människor som väljer att migrera ska kunna göra så på ett säkert, ordnat och reglerat sätt.– Stärka migranternas och flyktingarnas åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och särskilt skydda kvinnor, pojkar och flickor mot alla former av våld, inklusive sexuellt våld och andra kränkningar samt verka för lika tillgång till rätten att söka asyl.

– Stärka mottagande länders förmåga att hantera migration på ett sätt som säkrar flyktingarnas och migranternas rättigheter och som bidrar positivt till ländernas utveckling.

LO föreslår att en sista avslutande strecksats ska läggas till:

”- Svenskt bistånd bör också stödja en ledande roll för ILO för att utveckla ett system av sammanhängande, global styrning av migration.”

- **Sidan 30, nytt andra stycke**

LO föreslår följande text att läggas in som ett nytt stycke 2:

”Nittio procent av världens 232 miljoner migranter lämnar hemmet för att söka arbete. Därför är frågan om arbetstagarnas rättigheter central vad gäller migration. De flesta länder är ursprungs-, destinations- eller transitländer för migrerande arbetstagare, och många länder är alla tre. Orättvis behandling av migrerande arbetstagare skapar fattigdom och undergräver löner och arbetsvillkor för alla arbetstagare. Att säkerställa skyddet av migranternas rättigheter är avgörande för att uppnå en anständig och rättvist fördelad ekonomisk utveckling.”

- **Sidan 46, stycke 4 (Principer för ett effektivt utvecklingssamarbete, Samverkan mellan aktörer)**

Arbetsmarknadens parter är de organisationer som tillsammans med staterna reglerar arbetsmarknaderna. Genom att främja en social dialog där fackföreningar och arbetsgivare kan formulera, påverka och i förekommande fall genomföra nationell politik för sociala, ekonomiska och andra frågor, kan parterna bli betydelsefulla aktörer i arbetet för att kunna uppnå målen i Agenda 2030.

LO föreslår att första meningen kompletteras med:
"och sinsemellan förhandlar fram avtal som sammantaget skapar
förutsägbarhet och anständiga villkor för arbetstagare."

LO föreslår att sista meningen ändras till:
"är parterna betydelsefulla aktörer i arbetet för att uppnå målen i
Agenda 2030."

Med hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Leif Isaksson